

1. Întrebare:

Activitatea de consultanță asigurată de către o întreprindere individuală poate fi eligibilă ?

Răspuns:

Activitatea de consultanță este eligibilă în cuantum de maxim 10% din valoarea pentru investiții – echivalent în lei - pe proiect pentru consultanță în favoarea IMM. Pentru a putea rambursa această cheltuială, furnizorul de servicii de consultanță, indiferent de forma de constituie, trebuie să facă dovada autorizării codurilor CAEN aferente serviciilor de consultanță.

2. Întrebare:

Vă rugăm să precizați dacă în cazul IMM-urilor se aplică schema de minimis, în sensul în care o întreprindere poate solicita până la 1.5 milioane euro sau este limitată la suma de 200.000 euro.

Răspuns:

În cadrul acestei operațiuni ajutorul financiar nerambursabil se acordă în conformitate cu prevederile Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (**Cap. II.2.4. Reguli de ajutor de stat aplicabile, din Ghid**) și cu Schema de ajutor de stat.

Este vorba despre ajutor de stat regional și unui IMM i se poate acorda maximum nerambursabil 1,5 mil. Euro.

3. Întrebare:

Sensul următoarei formulări existente în proiectul de Ghid, în cadrul capitolului II.2.5. Activități eligibile, punctul cinci din enumerare:

‘Activitățile proiectului pentru care se solicită finanțare (așa cum sunt definite în prezentul capitol) corespunzătoare unui anumit cod CAEN – rev. 2 nu au mai fost finanțate în ultimii 3 ani sau nu sunt finanțate în prezent, parțial sau în totalitate, din fonduri nerambursabile comunitare sau din alte surse publice.’

Precizăm că singura definiție referitoare la activități pe care am identificat-o în cadrul ‘prezentului capitol’, este cea pentru activitate economică, respectiv:

‘Prin activitate economică se înțelege un proces tehnologic având ca rezultat obținerea unui singur produs sau a mai multor produse cu caracteristici similare care se desfășoară într-o singură locație.’

Credem că este necesară o delimitare clară între noțiunile ‘activitate economică’ și ‘activitate a proiectului’, pentru a evita interpretarea conform căreia o întreprindere cu un anumit cod CAEN, care a beneficiat de finanțare pentru un alt proiect, pentru acea activitate economică, în intervalul specificat, nu mai poate aplica în prezent pentru același cod CAEN.

Răspuns:

Conform Regulamentului 651-2014 art. 8 prezentul paragraf se va modifica astfel: eligibile pentru care se solicită finanțare nu au mai fost finanțate și nu sunt finanțate în prezent parțial sau în totalitate din fonduri nerambursabile comunitare sau din alte surse.

Așa cum se precizează în cap. II.2.5 din Ghid, citat mai sus este vorba despre 'Activitățile proiectului pentru care se solicită finanțare', respectiv codul CAEN al activității pentru care se solicită finanțare.

De obicei, o societate comercială poate desfășura mai multe activități economice definite prin mai multe coduri CAEN.

4. Întrebare:

Alocarea financiară pentru această sesiune, întrucât anunțul lansat în spațiul public face referire la suma de 50 milioane **EURO**, în timp ce ghidul specifică suma de 50 milioane **LEI** (Cap. I.3, pagina 6)

Răspuns:

Alocarea financiară totală pentru acest apel de proiecte este de 50 milioane de EURO.

5. Întrebare:

Rugăm să ne informați dacă societățile comerciale (SRL) care au până la 9 angajați sunt eligibile pentru "Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi" din cadrul Axei Prioritare 1 „Un sistem de producție inovativ și ecoeficient”, domeniul major de intervenție D1.1.

Răspuns:

Solicitanții eligibili pentru această operațiune sunt întreprinderile mici, mijlocii și mari, înregistrați legal în România în temeiul Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale (republicată, cu modificările și completările ulterioare) și care își desfășoară activitatea în România și se încadrează în categoria de IMM conform legii 346/2004 (Cap. II.1 din Ghid).

6. Întrebare:

În cazul activării mecanismului "Cererilor de plată", când câștigătorul licitației este o persoană juridică străină, credeți că se poate deschide un cont în România în timp de 10 zile, când la deschiderea contului bancar se cer o serie de documente care nu sunt compatibile cu legislația din țara lor (ex. Registrul Comerțului). Vă rog să ne spuneți cum să procedăm.

Răspuns:

Deschiderea conturilor bancare pe teritoriul României se face conform legislației bancare în vigoare.

7. Întrebare:

În **Ghidul solicitantului** la punctul IV.3. Evaluarea tehnică și financiară, paragraful 3 "În cadrul fiecărei linii bugetare beneficiarii vor estima doar în lei valoarea bunurilor și serviciilor care presupun cheltuieli în valută, utilizând cursul valutar aferent momentului estimat pentru efectuarea cheltuielii (conform previziunilor de curs de schimb mediu anual ale Comisiei Naționale de Prognoză, valabile în 2015." Se precizează folosirea cursului previzionat pentru efectuarea plății.

Solicitare:

Pentru a putea previziona cât mai bine momentul efectuării plății în cadrul proiectului este impetuos necesar ca AM-ul să comunice solicitanților 2 lucruri: (1) data până la care se vor evalua proiectele depuse și (2) data la care se vor semna contractele de finanțare. Momentul semnării contractului de finanțare și publicarea documentației de atribuire pe www.fodnuri-ue.ro sunt decisive în a da comanda unui furnizor de echipamente (ce se vor achiziționa prin proiect) pentru a începe producția acestora. Având aceste date certe (data finalizării evaluării și data semnării contractelor de finanțare

nerambursabile) din partea AM, se poate face o previziune corectă conform cursului de schimb mediu anual al Comisiei Naționale de Prognoză, valabile în 2015 și elimină eventualele inadvertențe în procesul de evaluare.

Răspuns:

Conform previziunilor Comisiei Naționale de Prognoză, cursul EURO de schimb mediu anual valabil în 2015 este de 4,45 lei.

8. Întrebare:

În **Planul de Afaceri (anexa 1C)** la punctul E. PROIECȚII FINANCIARE ȘI INDICATORI FINANCIARI, se face referirea "*Pentru completarea proiecțiilor financiare, se vor completa foile de lucru (sheet-uri) din planul de afaceri atasat în format Excel și se vor atașa sheet-urile completate. ATENȚIE ! Se va respecta formatul anexat, în cazul nerespectării formatului/formulelor aplicația va fi respinsă.*"

Solicitare:

Vă rog să ne comunicați unde se găsește pe site www.fonduri-ur.ro/poscce sau în ce document publicat pe site documentul de proiecții financiare și indicatori financiari în Excel la care se face referire în Planul de Afaceri.

Răspuns:

Aplicația a fost disponibilă la adresa : <http://www.fonduri-ue.ro/poscce/> sub denumirea de Anexa Aplicație calcul RIR.xls

9. Întrebare:

Ajutorul de stat: Din punctul nostru de vedere (IMM mijlocie) procentul de 25 % din fonduri nerambursabile este foarte mic pentru îmbunătățirea unei linii de fabricație, mai ales că pe lângă cheltuielile eligibile mai sunt și cheltuieli neeligibile care din experiență ajung până la 10%. Dacă într-adevăr se dorește sprijinirea IMM-urilor atunci ar fi indicată creșterea sumelor nerambursabile.

Răspuns:

În cadrul acestei operațiuni ajutorul financiar nerambursabil se acordă în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat și ale HG 517/2014 privind intensitatea maximă a ajutorului de stat regional în perioada 2014-2020 pentru investiții inițiale.

10. Întrebare:

Pe lângă cheltuielile de consultanță privind implementarea proiectului ar putea fi introduse și cheltuieli pentru managementul de proiect în care să poată fi plătite salarii și alte cheltuieli pentru implementarea proiectului realizate cu personal din cadrul firmei. Pentru o firmă care are personal cu experiență în acest domeniu nu este justificată contractarea serviciilor de management de proiect din exterior și nici exercitarea acestor activități în cadrul firmei fără să poată deconta și salariile aferente. Prin eligibilitatea acestor cheltuieli și fără existența unor cheltuieli salariale, un IMM pare că este obligat să își ia o firmă de consultanță externă.

Răspuns:

Cheltuiala invocată pentru prestarea serviciilor de management al proiectului de către angajații proprii ai solicitantului nu este eligibilă, în conformitate cu Ordinul Ministrului Economiei și Finanțelor nr. 184/21.01.2008, cu modificările și completările ulterioare.

11. Întrebare:

Când se deschide această măsură („Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi”) ?

Răspuns:

Lansarea acestui apel de proiecte va fi postată pe pagina de web a AM POS CCE: <http://www.fonduri-ue.ro/poscce/>.

12. Întrebare:

La cap. II.2.1 se menționează ca fiind eligibile „achiziționarea de active aparținând unei unități care a fost închisă sau care ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată și care este achiziționată de un investitor care nu are legătură cu vânzătorul, cu condiția ca noua activitate ce urmează a fi desfășurată utilizând activele dobândite să nu fie identică sau similară cu activitatea desfășurată în unitatea respectivă înainte de achiziție;”

Vă sugerăm să DETALIAȚI care sunt acele active considerate eligibile, respectiv CE DOCUMENTE se solicită la depunerea Cererii de finanțare în cazul achiziționării unui IMOBIL (TEREN + CLADIRE) și CUM SE JUSTIFICĂ PREȚUL (nefiind cazul unei oferte ca în situația achiziționării de instalații/echipamente)? Prin raport de expertiză realizat de expert ANEVAR sau variante...

Răspuns:

Având în vedere că termenul de „active” se referă la totalitatea bunurilor și creanțelor (drepturi de încasare), totalitatea plasamentelor în credite, în titluri de stat, în obligațiuni, pe piața interbancară, pe piața de capital, pe piața bursieră etc., la care se adaugă clădiri, terenuri, echipamente și alte imobilizări (participări/ acțiuni deținute la alte societăți), precizarea necesară este că activele la care se face referire în Ghid sunt numai cele din categoria „eligibile”, respectiv echipamente și instalații.

13. Întrebare:

ÎN CE MASURĂ PREȚUL BUGETAT ÎN BUGETUL PROIECTULUI VA FI CONSIDERAT CHELTUIALĂ ELIGIBILĂ ÎN BAZA ACELUI DOCUMENT, pentru a se evita situațiile penibile din cadrul Schemei de minimis unde am avut situații similare în care nu s-a mai implementat proiectul deoarece ghidul prevedea că valoarea eligibilă se va considera ca fiind eligibilă dacă e identică cu cea din Bugetul proiectului, în baza raportului de expertiză ANEVAR DAR NU MAI MARE DECÂT CEA DIN GRILELE NOTARIALE VALABILE LA DATA CONTRACTULUI DE VANZARE-CUMPARARE (de aproximativ 3-5 ori mai mici decât prețurile practicate pe piață).

Răspuns:

În conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale

aferente acestora, autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor europene au obligația, printre altele, a „întreprinderii măsurilor necesare pentru a se asigura atât de rezonabilitatea valorilor cuprinse în bugetele orientative din contractele/acordurile/ordinele/deciziile de finanțare, de realitatea și regularitatea ofertelor prezentate în cadrul procedurilor de achiziție utilizate, cât și de rezonabilitatea prețurilor cuprinse în contractele de achiziții de lucrări, bunuri și servicii”.

În plus, în cursul evaluării tehnice și financiare, bugetul proiectului poate suferi modificări în sensul reducerii cheltuielilor eligibile cu valoarea cheltuielilor considerate neeligibile. Diferența astfel rezultată va fi transferată în totalitate la capitolul cheltuieli neeligibile ale proiectului, cu păstrarea tuturor activităților prevăzute inițial în proiect. Evaluatorii au competența să considere anumite cheltuieli neeligibile, sau să aprecieze că unele cheltuieli sunt nejustificate sau disproporționate în raport cu obiectivele proiectului, în cazul în care:

- nu sunt aferente activității economice specifice proiectului;
- nu sunt respectate prevederile ordinelor cu privire la eligibilitatea cheltuielilor și/sau schemele de ajutor de stat aplicabile;
- sunt supradimensionate față de nivelul pieței sau față de activitățile proiectului;
- nu au legătură directă cu proiectul propus.

14. Întrebare:

Una dintre condițiile de eligibilitate este ca Solicitantul să demonstreze că deține resursele financiare și operaționale pentru implementarea proiectului. Care sunt elementele verificate pentru evaluarea acestei cerințe?

Răspuns:

R: Această condiție este îndeplinită prin completarea , semnarea și asumarea de către solicitant a Anexei 1B Declarația de angajament.

15. Întrebare:

Efectul stimulat:

Solicitantul va trebui să demonstreze că finanțarea acordată trebuie să aibă ca rezultat și intensificarea activităților de inovare la nivelul beneficiarului. În condițiile prezentului apel, aceasta frază ar trebui modificată, cu referire la investiții și nu la activități de inovare, cu respectarea prevederilor din REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, Art. 6, alin 3) lit b). În acest sens, vă propunem următoarea reformulare:

Cererea de finanțare și documentele însoțitoare trebuie să conțină date suficiente din care să rezulte îndeplinirea a cel puțin unuia din următoarele criterii în condițiile acordării finanțării:

- O creștere substanțială a domeniului de aplicare al proiectului/activității ca urmare a ajutorului; sau
- O creștere substanțială a valorii totale a cheltuielilor suportate de beneficiar pentru proiect/activitate ca urmare a ajutorului; sau

- O creștere substanțială a ritmului de finalizare a proiectului/activității în cauză.

Această cerință trebuie corelată în structura de plan de afaceri propusă, în acest sens fiind necesară prezentarea variantei de analiză în absența ajutorului, cu proiect.

Tot în cadrul acestei secțiuni se menționează:

“Pentru a demonstra efectul stimulativ al finanțării, întreprinderile mari care depun proiecte în cadrul acestei operațiuni pot propune (în Cererea de finanțare și/sau în Planul de afaceri) și indicatori specifici, a căror valoare trebuie să fie supraunitară.”

Vă rugăm introduceți exemple de indicatori sau bateria de indicatori a căror calcul poate demonstra efectul stimulativ al finanțării. În caz contrar vă rugăm să eliminați această cerință.

Răspuns:

Demonstrarea efectului stimulativ se referă, în primul rând la posibilitatea evaluării necesității acordării ajutorului de stat regional pentru investiții. Acest efect se justifică fie prin faptul că ajutorul stimulează adoptarea unei decizii investiționale pozitive deoarece investiția fie nu ar fi profitabilă pentru companie în alta locație, fie amplasarea investiției planificate compensează dezavantajele nete și costurile legate de aceasta amplasare, respectiv că investiția nu ar fi profitabilă pentru întreprindere în regiunea respectivă sau nu ar fi realizat în regiunea respectivă, în absența ajutorului de stat. Aceasta se poate demonstra prin scenariile descrise în Planul de afaceri și cuantificate conform Anexei aplicație de calcul RIR.

Demonstrarea contribuției regionale a ajutorului, care conduce la atragerea de investiții suplimentare și la creșterea activității în regiune. Efectele pozitive ale ajutorului pot fi atât directe (de ex. locuri de muncă direct create), cât și indirecte (de ex. inovare la nivel local). Câteva exemple de indicatori (lista nefiind însă exhaustivă): numărul de locuri de muncă direct create de investiție, calitatea locurilor de muncă create și nivelul necesar al calificării, noi locuri de muncă ce ar putea fi create în cadrul rețelei locale a (sub)-furnizorilor, numărul de locuri de muncă create indirect, transfer de tehnologie, transfer de know-how

16. Întrebare:

Pag. 10 Valoarea maximă a finanțării nerambursabile acordată pentru un proiect este de:

- a) 4,5 milioane euro (echivalent în lei) pe proiect pentru întreprinderi mari pentru investiții
- b) 1,5 milioane euro (echivalent în lei) pe proiect pentru IMM pentru investiții maxim 10% din valoarea pentru investiții (echivalent în lei) pe proiect pentru consultanță în favoarea IMM-urilor

Comentariu: Fiind vorba de echivalentul în lei ar trebui specificat cursul de schimb la care ne raportăm în determinarea valorii maxime a finanțării nerambursabile (inforeuro, BNR, BCE). De asemenea, conform schemei de ajutor de stat aprobată de Consiliul Concurenței (nr. 8767/30.07.2014) aceste valori sunt diferite, respectiv: 4 mil euro – întreprinderi mari, 1 milion euro – IMM și 0,5 mil euro – consultanță. Vă rugăm clarificați.

Răspuns:

Conform previziunilor Comisiei Naționale de Prognoză, cursul EURO de schimb mediu anual valabil în 2015 este de 4,45 lei.

17. Întrebare

Conform ghidului solicitantului se finanțează proiecte ce prevăd: **modernizarea instalațiilor în scopul creșterii eficienței și randamentului prin dotări cu echipamente și instalații înalt tehnologizate, automatizarea procesului de fabricație, introducerea de noi tehnologii de producție prin achiziție de utilaje și echipamente și imobilizări necorporale.**

Cu toate acestea *Nu se finanțează achiziționarea de noi echipamente pentru înlocuirea celor uzate din cadrul unor linii de fabricație existente, cu excepția cazului în care achiziția de noi echipamente duce la completarea, modernizarea și îmbunătățirea procesului tehnologic aferent liniei respective contribuind la o modificare fundamentală a procesului de producție.*

În acest context vă rugăm să definiți în glosarul de termeni o **modificare fundamentală a procesului de producție ca fiind completarea, modernizarea și îmbunătățirea procesului tehnologic aferent liniei respective.**

Răspuns:

După cum se precizează în Ghid, este vorba de modificare procesului de producție prin modernizarea instalațiilor în scopul creșterii eficienței și randamentului.

Tot în conformitate cu prevederile citate din Ghid aceasta se face prin dotări cu echipamente și instalații înalt tehnologizate, automatizarea procesului de fabricație, introducerea de noi tehnologii de producție prin achiziție de utilaje și echipamente și imobilizări necorporale.

Nu considerăm necesară introducerea și definirea unui nou termen, "fundamental" fiind numai un termen cu valoare semantică.

18. Întrebare

Conform prevederilor din *REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, Preambul, alin (25), și Art. 2., alin 49 „investiție inițială” înseamnă: (a) o investiție în active corporale și necorporale legată de demararea unei unități noi, extinderea capacității unei unități existente, diversificarea producției unei unități prin produse care nu au fost fabricate anterior în unitate sau o schimbare fundamentală a procesului general de producție al unei unități existente; sau (b) o achiziționare de active legate direct de o unitate, cu condiția ca unitatea să fie închisă sau să fi fost închisă dacă nu ar fi fost achiziționată și să fie cumpărată de un investitor care nu are legătură cu vânzătorul și exclude simpla achiziționare a acțiunilor unei întreprinderi;*

Conform prevederilor din *REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, Preambul, alin (25), și Art. 2., alin 51: „investiție inițială pentru o nouă activitate economică” înseamnă: (a) o investiție în active corporale și necorporale legată de demararea unei noi unități sau de diversificarea activității unei unități, cu condiția ca noua activitate să nu fie identică sau similară cu activitatea desfășurată anterior în unitatea respectivă; (b) achiziționarea de active aparținând unei unități care a fost închisă sau care ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată și care este achiziționată*

de un investitor care nu are legătură cu vânzătorul, cu condiția ca noua activitate ce urmează a fi desfășurată utilizând activele dobândite să nu fie identică sau similară cu activitatea desfășurată în unitatea respectivă înainte de achiziție;

În acest context vă propunem reformularea după cum urmează:

Pentru investițiile realizate de IMM-urile din toate regiunile de dezvoltare, precum și cele realizate de întreprinderile mari din toate regiunile de dezvoltare, mai puțin regiunea București-Ilfov, se finanțează următoarele tipuri de proiecte:

- demararea unei unități noi, prin achiziție de utilaje și echipamente și imobilizări necorporale;
- extinderea unei linii de producție existente pentru creșterea capacității de producție prin achiziție de utilaje și echipamente și imobilizări necorporale;
- diversificarea producției unei unități existente, prin realizarea de noi produse, prin achiziție de utilaje și echipamente și imobilizări necorporale;
- modernizarea instalațiilor în scopul creșterii eficienței și randamentului prin dotări cu echipamente și instalații înalt tehnologizate, automatizarea procesului de fabricație, introducerea de noi tehnologii de producție prin achiziție de utilaje și echipamente și imobilizări necorporale;
- achiziționarea de active aparținând unei unități care a fost închisă sau care ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată și care este achiziționată de un investitor care nu are legătură cu vânzătorul, cu condiția ca noua activitate ce urmează a fi desfășurată utilizând activele dobândite să nu fie identică sau similară cu activitatea desfășurată în unitatea respectivă înainte de achiziție.

Pentru investițiile realizate de întreprinderile mari din regiunea de dezvoltare București-Ilfov, se finanțează următoarele tipuri de proiecte:

- investiții inițiale pentru o nouă activitate economică: investiții în active corporale și necorporale legate de demararea unei noi unități sau de diversificarea activității unei unități, cu condiția ca noua activitate să nu fie identică sau similară cu activitatea desfășurată anterior în unitatea respectivă;
- modernizarea instalațiilor în scopul creșterii eficienței și randamentului prin dotări cu echipamente și instalații înalt tehnologizate, automatizarea procesului de fabricație, introducerea de noi tehnologii de producție prin achiziție de utilaje și echipamente și imobilizări necorporale;
- achiziționarea de active aparținând unei unități care a fost închisă sau care ar fi fost închisă dacă nu ar fi fost cumpărată și care este achiziționată de un investitor care nu are legătură cu vânzătorul, cu condiția ca noua activitate ce urmează a fi desfășurată utilizând activele dobândite să nu fie identică sau similară cu activitatea desfășurată în unitatea respectivă înainte de achiziție;

Răspuns:

Prevederea privind ajutorul regional pentru investiții acordat solicitanților întreprinderi mari din regiunea de dezvoltare București – Ilfov este prevăzută de noul Regulament european de ajutor de stat pentru perioada 2014 – 2020 Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014.

19. Întrebare:

Vor fi finanțate acele proiecte care solicită, de regulă, sprijin financiar pentru o singură activitate economică identificată printr-un singur cod CAEN. Prin activitate economică se înțelege un proces tehnologic având ca rezultat obținerea unui singur produs sau a mai multor produse cu caracteristici similare care se desfășoară într-o singură locație.

În cazul întreprinderilor mari, cu fluxuri tehnologice complexe, activitatea se poate desfășura în mai multe puncte de lucru, un proiect de extindere a capacității de producție necesitând investiții în toate locațiile. Ținând cont de prevederile din cadrul Hărții României privind acordarea ajutoarelor de stat pentru dezvoltarea regională în perioada 2014-2020 și ținând cont de faptul că *REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, Art. 2, alin 49) lit a)* face referire la *"Procesul general de producție"*, **propunem reformularea acestei cerințe, după cum urmează:**

Vor fi finanțate acele proiecte care solicită, de regulă, sprijin financiar pentru o singură activitate economică identificată printr-un singur cod CAEN. Prin activitate economică se înțelege un proces general de producție având ca rezultat obținerea unui singur produs sau a mai multor produse identificate printr-un singur cod CAEN, care se desfășoară în aceeași Regiune de Dezvoltare.

Argument: în anumite situații, datorită constrângerilor logistice, echipamentele aferente unui flux tehnologic sunt poziționate în 2 sau mai multe locații (puncte de lucru) diferite. Atâta timp cât toate celelalte condiții de eligibilitate sunt respectate, finanțarea investiției în mai mult de o locație, aparținând aceluiași proces general de producție, nu aduce niciun risc suplimentar pentru Autoritatea de Management. Propunem eligibilitatea investițiilor în aceeași Regiune de Dezvoltare, întrucât, în conformitate cu Harta ajutoarelor regionale pentru perioada 2014-2020, intensitățile maxime ale ajutoarelor sunt definite pe regiuni de dezvoltare.

Răspuns:

Activitatea economică eligibilă, identificată cu un cod CAEN se va corobora cu o locație de implementare și cu o linie tehnologică pentru care se solicita ajutor regional pentru investiții.

20. Întrebare:

I: Una dintre cerințe este: *Activitățile proiectului pentru care se solicită finanțare (așa cum sunt definite în prezentul capitol) corespunzătoare unui anumit cod CAEN – rev. 2 nu au mai fost finanțate în ultimii 3 ani sau nu sunt finanțate în prezent, parțial sau în totalitate, din fonduri nerambursabile comunitare sau din alte surse publice.*

Conform prevederilor din *REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, Preambul, alin (25), și Art. 8* cumulul ajutoarelor de stat este permis.

Ajutorul de stat acordat în baza prezentei scheme poate fi cumulat cu:

a) orice alt ajutor de stat, atât timp cât măsurile respective vizează costuri eligibile identificabile diferite;

b) orice alt ajutor de stat, în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai în cazul în care cumulul respectiv nu are drept rezultat depășirea celui mai ridicat nivel de intensitate a ajutorului sau a celui mai ridicat quantum al ajutorului aplicabil ajutorului respectiv în temeiul Regulamentului UE nr. 651/2014.

În acest sens, propunem **eliminarea cerinței de mai sus și introducerea pragurilor de cumul. Propunem următoarea formulare:**

Dacă un solicitant de finanțare a beneficiat anterior de un ajutor de stat care vizează același obiectiv și aceleași costuri eligibile identificabile, care se suprapun total sau parțial, pe costurile eligibile corespunzătoare proiectului pentru care se solicită sprijin în cadrul acestei cereri de proiecte, cumulul ajutoarelor va fi permis până la nivelul de intensitate și/sau până la valoarea maximă a ajutorului aplicabilă ajutorului respectiv în temeiul Regulamentului UE nr. 651/2014. (tabelul de mai jos).

Regiunea	Intensitatea maximă	
	2014 – 2017	2018 – 2020
București	15% (maxim 11,25 mil. euro)	10% (maxim 7,5 mil. euro)
Vest și Ilfov	35% (maxim 26,25 mil. euro)	
Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia	50% (maxim 37,5 mil. euro)	

Ajutoarele de stat acordate în baza schemei nu se cumulează cu niciun tip de ajutoare de minimis în raport cu aceleași costuri eligibile, dacă un astfel de cumul ar conduce la o intensitate a ajutorului care depășește valorile menționate anterior.

Trebuie păstrată cerința privind dubla finanțare a acelorași cheltuieli, dar aceasta cerință poate fi reformulată, după cum urmează:

Investiția propusă prin proiect nu a mai fost finanțată în ultimii 3 ani sau nu este finanțată în prezent, parțial sau în totalitate, din fonduri nerambursabile comunitare sau din alte surse publice.

Răspuns:

Așa cum precizează și la cap. II.2.5 din ghid, condiția vizează activitățile proiectului aferente unei activități economice/cod CAEN. Cerința vizează evitarea dublei finanțări.

21. Întrebare:

În tabelul Cont P-P pe linia Impozit pe profit/cifra de afaceri, în celula F29 este trecută în mod eronat o formulă de calcul prin care se însumează impozitul pe profit din anii de implementare ai proiectului. Vă rugăm să explicați această formulă, și în cazul în care este o eroare să o corectați. Conform uzanțelor, fie se introduce o formulă care ia în calcul cota unică de

impozit de 16%, fie se lasă ca fiecare aplicant să introducă propria formulă ținând cont de particularitățile fiscale specifice afacerii, cu privire la aceste tip de impozit.

Răspuns:

Varianta finală a respectivului tabel va ține cont de perioada de implementare de maximum un an pentru acest apel de proiecte, iar formula aferentă celulei F29 ține cont de cota de impozitare de 16%.

22. Întrebare:

În tabelul Indicatori, vă rugăm să explicați care este diferența între indicatorul calculat pe linia de rentabilitate a investiției și cel de pe linia RIR.

Răspuns:

Rentabilitatea este legată de profitabilitatea după implementarea proiectului raportată la valoarea investiției (profitabilitatea pe întreaga activitate – operațional, financiar etc), iar RIR este rata internă de rentabilitate calculată strict pe fluxurile de numerar operaționale (fară amortizări, luându-se în considerare investiția și valoarea reziduală aferentă) – a se vedea în modelul financiar revizuit.

23. Întrebare:

În tabelul Indicatori, pentru calcularea indicatorului RIR, s-a introdus o formulă de tipul IRR, aplicată la disponibilul de numerar la sfârșitul perioadei rezultat în perioada de operare. O astfel de formulă nu va întoarce nici un rezultat valid atât timp cât nu se ia în calcul și valoarea pentru care se calculează acest indicator (respectiv valoarea investiției sau valoarea capitalului), cu semnul minus. Astfel, propunem explicarea acestui indicator și prezentarea unei formule de calcul în conformitate cu literatura de specialitate. Recomandăm, în vedea stabilirii modului de calcul a acestui indicator lucrarea: Studiu privind ratele interne de rentabilitate disponibilă la adresa:

http://www.fonduri-ue.ro/res/filepicker/users/cd25a597fd-62/Documente_Suport/Studii/0_Studii_Instrumente_Structurale/Pag.3_ACB/6_Studiu_rate_interne_rentabilitate.pdf

Răspuns:

Modelul financiar a fost revizuit ținându-se cont de observații.

24. Întrebare:

În tabelul Indicatori, pentru calcularea Valorii nete actualizate, s-a introdus o formulă de tipul NPV aplicată la disponibilul de numerar la sfârșitul perioadei rezultat în perioada de operare, luând în calcul o rată de actualizare de 9%. Precizăm că valoarea netă actualizată are sens dacă se ia în calcul și valoarea pentru care se calculează aceasta (respectiv valoarea investiției sau valoarea capitalului). De asemenea luându-se în calcul pentru determinarea acestui indicator disponibilul de numerar la sfârșitul perioadei care cuprinde și fluxul de numerar al perioadei precedente, considerăm că acesta va fi denaturat prin dublarea unor valori în cadrul fluxului. Astfel propunem clarificarea tipului de Valoare netă actualizată care se dorește a fi calculată (a investiției sau a capitalului) și luarea în calcul pentru determinarea acestui indicator a Fluxului de lichidități net al perioadei, de pe linia 50 din tabelul de susținabilitate.

Răspuns:

Modelul financiar a fost revizuit ținându-se cont de observații.

25. Întrebare:

În vederea creșterii ratei de absorbție a fondurilor europene și a creșterii competitivității IMM-urilor din România, precum și a dezvoltării unui nou sector, cel al producției, comercializării și serviciilor în domeniul SRE - micro (microturbine eoliene, panouri solare termice și PV, pompe de caldură) pentru toate investițiile noi, realizate prin programe europene de creștere a competitivității economice și nu numai, solicităm ca prevederile specifice ale fiecărui ghid de finanțare să încurajeze proiectele de clădiri noi și/sau modernizate, precum și cele de instalații, echipamente și utilaje tehnologice să fie dotate, în condiții de fezabilitate, cu micro-surse regenerabile de energie. Acest lucru se poate face prin punctaje motivante și prin evidențierea clară a acestor echipamente la tipuri de cheltuieli eligibile pentru toate proiectele noi care solicită finanțare europeană cu componenta nerambursabilă. În acest mod, practic fiecare investiție nouă de clădiri, utilaje și/sau echipamente tehnologice ar putea fi completată cu instalații și echipamente noi dedicate producerii de energie electrică și termică la locul de consum din surse regenerabile de energie.

În concluzie, **recomandăm**, ca **în mod explicit**, în ghidul de finanțare propus de Autoritatea de Management menționată mai sus, să se precizeze la:

- capitolul II.2.1. Tipuri de proiecte, pagina 9,
- capitolul II.2.6. Cheltuieli eligibile, pagina 13,

prin adăugarea clară ca tipuri de proiecte și de cheltuieli eligibile a categoriei „**instalații și echipamente de producere a energiei utilizând surse regenerabile de energie pentru consum propriu**, cu sau fără posibilitatea de stocare, cu/ fără livrarea în rețeaua SEN a energiei produse”.

Menționăm că această recomandare este în spiritul Directivelor Europene de susținere a utilizării SRE în clădiri și a celei de asigurare a eficienței energetice în clădiri (ED 2008/29/CE; ED 2012/27/UE).

Răspuns:

Astfel de proiecte sunt eligibile în cadrul Axei prioritare 4.

26. Întrebare:

Există o limită minimă pentru vechimea firmei aplicante sau/și în ceea ce privește numărul de angajați?

Răspuns:

Categoriile de beneficiari eligibili sunt întreprinderile mici, mijlocii și mari, care trebuie să aibă cel puțin un exercițiu financiar încheiat (bilanț). Criteriile de eligibilitate pentru solicitanți sunt descrise în cadrul ghidului la cap II.1.

27. Întrebare:

Se poate aplica cu o firmă ce urmează să fie înființată?

Răspuns:

A se vedea răspunsul de la întrebarea precedentă.

28. Întrebare:

Codul CAEN pentru care se solicită finanțarea poate fi și pentru o nouă activitate?

Răspuns:

Codul CAEN pentru care se solicită finanțarea trebuie să fie înregistrat ca obiect de activitate (conform CAEN rev. 2) și trebuie să fie unul din codurile eligibile, menționate la punctul II.2.5.

29. Întrebare:

Dacă în prezent avem deja oferte de preț emise în urmă cu cca. 3 luni de un anumit furnizor, le putem introduce în planul de afaceri ca și calculație sau trebui să solicităm noi oferte pentru utilajele propuse?

Răspuns:

Ofertele trebuie să permită stabilirea unor cheltuieli reale în cadrul unui buget obiectiv.

30. Întrebare:

Cu privire la ANEXA 3 (coduri CAEN) eligibile, la punctul 16 Lemn și Mobile, este stipulat codul CAEN 16+31. Ce înseamnă toate codurile din grupa 16 și 31 sau toate codurile de la grupa 16 până la 31? (16-17-18-.....30)?

Răspuns:

Sectoarele industriale la care se face referire la punctul 20 Lemn și mobile cuprind codurile din grupa 16 și codurile din grupa 31.

31. Întrebare:

Noile date legate de numărul de locuri de muncă la data depunerii Cererii de finanțare nu trebuie să conducă la o altă încadrare de categorie de întreprindere: mică, mijlocie sau mare față de cea din bilanț.

Facem următoarele precizări:

- încadrarea într-o anumită categorie (întreprindere mică, mijlocie sau mare) se calculează ținând cont și de datele companiilor partenere sau legate;
- încadrarea într-o anumită categorie (întreprindere mică, mijlocie sau mare) se obține dacă, timp de 2 ani consecutivi compania depășește anumite praguri;
- în calculul numărului de salariați pentru încadrarea unei companii într-o anumită categorie se utilizează numărul mediu scriptic de angajați, și nu numărul la o anumită dată;

Activitatea unei companii poate fi ciclică, numărul de angajați pe parcursul unui an suferind modificări importante, relevant pentru întreprindere fiind numărul mediu scriptic de angajați și nu numărul de la o anumită dată;

- Una dintre condițiile acordării finanțării este ca proiectul să conducă la crearea de noi locuri de muncă.

Această cerință poate conduce la încadrarea companiei în altă categorie.

Ținând cont de cele mai sus prezentate **propunem eliminarea prevederii mai sus menționate.** Întrucât se poate considera că limitează nejustificat accesul la finanțare.

Răspuns:

În calculul indicatorilor se vor avea în vedere, ca referință, doar datele din ultimul exercițiu financiar complet din bilanțul societății înainte de depunerea Cererii de finanțare, cu excepția indicatorilor legați de numărul de locuri de muncă unde se pot folosi ca date de referință cele de la data depunerii Cererii de finanțare. Noile date legate de numărul de locuri de muncă vor trebui justificate prin anexarea la Cererea de finanțare a documentelor ce atestă noul număr de locuri de muncă (în copie).

32. Întrebare:

În momentul de față „Numărul locurilor de muncă create” apare ca și indicator de rezultat. Astfel urmează să fie monitorizat numai în perioada de durabilitate și se poate presupune că locurile de muncă trebuie create după sfârșitul perioadei de implementare a proiectului.

Acest lucru însă nu este precizat și corelat în celelalte părți ale ghidului solicitantului și poate cauza diverse probleme în interpretarea acestui indicator deosebit de important, atât din punct de vedere al beneficiarilor, cât și al finanțatorului.

Vă rugăm să precizați **când trebuie create noile locuri de muncă**, în perioada de implementare sau în perioada de durabilitate.

Răspuns:

Indicatorii de realizare trebuie îndepliniți și se monitorizează pe perioada de implementare a proiectului, iar indicatorii de rezultat, pe perioada de durabilitate.

33. Întrebare:

Pentru toate documentele solicitate, în cazul în care nu sunt redactate în limba română, se vor anexa traducerile legalizate, însoțite de copia documentului original (inclusiv oferta/oferte de preț care stau la fundamentarea bugetului). Considerăm că impunerea legalizării traducerilor este o măsură birocratică inutilă, realizarea traducerilor din partea unui traducător autorizat asigură deja corectitudinea traducerilor.

Propunem modificarea paragrafului după cum urmează: „Pentru toate documentele solicitate, în cazul în care nu sunt redactate în limba română, se vor anexa traducerile realizate de un traducător autorizat, însoțite de copia documentului original (inclusiv oferta/oferte de preț care stau la fundamentarea bugetului)”.

Răspuns:

Observația va fi analizată.

34. Întrebare:

Există posibilitatea ca procedurile de achiziții să fie lansate în paralel cu evaluarea?

Răspuns:

Nu se finanțează acele proiecte a căror implementare a fost deja demarată de către beneficiar înainte de semnarea contractului de finanțare.

35. Întrebare:

Va fi necesară o scrisoare de confort?

Răspuns:

Nu.

36. Întrebare:

Vor fi eligibile toate regiunile?

Răspuns:

Da.

37. Întrebare:

Reprezintă o Cooperativă Meştesugărească din Galaţi, care s-a înregistrat în 2001, la Registrul Comerţului Galaţi, şi ulterior, în baza legii cooperatiilor, nr. 1/2005, s-a reînregistrat sub denumirea şi forma de organizare actuală S.C.M.

Analizând ghidul pentru lansarea apelului de proiecte pe POSCCE, DMI 1.1. - sprijin financiar acordat pentru investiţii în întreprinderi, am observat imposibilitatea cooperativelor meştesugăreşti de a fi eligibile pentru aceste finanţări.

În sesiunea trecută, respectiv în Ghidul POS CCE publicat pentru apelul din anul 2011, exista precizarea prin care erau eligibile pentru finanţare întreprinderile mici şi mijlocii, inclusiv societăţile cooperative:

"Pot beneficia de alocare financiară nerambursabilă persoanele juridice care sunt întreprinderi mici sau mijlocii (aşa cum sunt definite în Legea 346/2004 privind stimularea înfiinţării şi dezvoltării întreprinderilor mici şi mijlocii, cu modificările şi completările ulterioare) care depun proiecte în cadrul prezentei scheme de finanţare şi care îndeplinesc următoarele condiţii specifice:

1. sunt întreprinderi mici, cu un număr cuprins între 10 şi 49 de salariaţi şi realizează o cifră de afaceri anuală netă sau deţin active totale de până la 10 milioane euro, echivalent în lei la cursul euro din data 31 decembrie 2011.

sau

2. sunt întreprinderi mijlocii, cu un număr cuprins între 50 şi 249 de salariaţi şi realizează o cifră de afaceri anuală netă de până la 50 milioane euro, echivalent în lei, sau deţin active totale care nu depăşesc echivalentul în lei a 43 milioane euro, echivalent în lei la cursul euro din data 31 decembrie 2011.

şi

3. sunt înfiinţate în temeiul Legii nr. 31/1990 privind societăţile comerciale, republicată, cu modificările şi completările ulterioare sau al Legii nr. 1/2005 privind organizarea şi funcţionarea cooperatiei."

În prezentul Ghid al solicitantului - varianta consultativă, pentru POS CCE 2007-2013, Axa Prioritară 1 „Un sistem de producţie inovativ şi ecoeficient”, DMI 1.1 „Investiţii productive şi pregătirea pentru competiţia pe piaţă a întreprinderilor, în special a IMM”, Operaţiunea „Sprijin pentru consolidarea şi modernizarea sectorului productiv prin investiţii tangibile şi intangibile” este specificat faptul că sunt eligibile doar întreprinderile înfiinţate conform Legii nr.31/1990 privind societăţile comerciale, republicată, cu modificările şi completările ulterioare:

"Solicitanții eligibili pentru această operațiune sunt întreprinderile mici, mijlocii și mari, înregistrați legal în România în temeiul Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale (republicată, cu modificările și completările ulterioare) și care își desfășoară activitatea în România."

Prin urmare, solicităm, includerea în cadrul criteriilor de eligibilitate și a societăților cooperatiste, înființate în baza legii cooperatiilor 1/2005, care îndeplinesc condițiile de IMM-uri, așa cum sunt definite în Legea 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, care transpune în legislația națională Recomandarea CE nr. 361 din data 6 mai 2003, publicată în Jurnalul Oficial al UE nr. L124 din data de 20 mai 2003.

Răspuns:

Sunt eligibile întreprinderile mici, mijlocii și mari, înființate în baza Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

38. Întrebare:

În Ghidul Solicitantului, la pag. 17 se specifică ca document însoțitor al Cererii de finanțare: *Hotărârea AGA/CA de aprobare a investiției, inclusiv nominalizarea reprezentantului legal sau a persoanei împuternicite să semneze contractul de finanțare.*

Ținând cont de timpul necesar emiterii unui document de acest tip pentru întreprinderile mari, cu acționariat străin, localizat în mai multe zone geografice și cu program de lucru diferit, propunem solicitarea acestui document în etapa de contractare, similar altor documente și cerințe de eligibilitate.

Răspuns:

Perioada cuprinsă între 24 și 29 septembrie a fost dedicată consultării ghidului solicitantului. După publicarea variantei finale a ghidului solicitantului, beneficiarul va avea la dispoziție 30 de zile pentru pregătirea documentelor necesare depunerii proiectului.

39. Întrebare:

În Ghidul Solicitantului, la pag. 9, se specifică: *"Vor fi finanțate acele proiecte care solicită, de regulă, sprijin financiar pentru o singură activitate economică identificată printr-un singur cod CAEN. Prin activitate economică se înțelege un proces tehnologic având ca rezultat obținerea unui singur produs sau a mai multor produse cu caracteristici similare care se desfășoară într-o singură locație".*

Compania noastră intenționează să acceseze finanțare nerambursabilă pentru investiția în echipamente moderne, de ultimă tehnologie, în cadrul a 3 fluxuri tehnologice diferite, dar care se regăsesc în același cod CAEN.

Ex: flux 1: producție filtre habitat cu carbon activ cod CAEN 2932 - Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule.

flux 2: producție filtre habitat fără carbon activ cod CAEN 2932 - Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule.

flux 3: producție canistre carbon, separatoare de ulei, filtre de aer cod CAEN 2932 - Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule.

Vă rugăm să observați că cele 3 fluxuri se identifică printr-un singur cod CAEN, fiecare dintre ele având ca rezultat un singur produs.

Vă rugăm să specificați dacă considerați investiția noastră ca fiind eligibilă, în conformitate cu prevederile draftului de Ghid publicat spre consultare.

Având în vedere faptul că exprimarea din Ghid nu este foarte clară și ținând cont de faptul că REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, Art. 2, alin 49) lit a) face referire la "Procesul general de producție", vă propunem următoarea reformulare:

Vor fi finanțate acele proiecte care solicită, de regulă, sprijin financiar pentru o singură activitate economică identificată printr-un singur cod CAEN. Prin activitate economică se înțelege un proces general de producție având ca rezultat obținerea unui singur produs sau a mai multor produse identificate printr-un singur cod CAEN, care se desfășoară în aceeași locație.

Răspuns:

Această reformulare va fi inclusă în versiunea finală a ghidului.

40. Întrebare:

Conform ghidului solicitantului se finanțează proiecte ce prevăd: modernizarea instalațiilor în scopul creșterii eficienței și randamentului prin dotări cu echipamente și instalații înalt tehnologizate, automatizarea procesului de fabricație, introducerea de noi tehnologii de producție prin achiziție de utilaje și echipamente și imobilizări necorporale.

Cu toate acestea, nu se finanțează achiziționarea de noi echipamente pentru înlocuirea celor uzate din cadrul unor linii de fabricație existente, cu excepția cazului în care achiziția de noi echipamente duce la completarea, modernizarea și îmbunătățirea procesului tehnologic aferent liniei respective contribuind la o modificare fundamentală a procesului de producție.

În acest context vă rugăm să definiți în glosarul de termeni o modificare fundamentală a procesului de producție ca fiind **completarea, modernizarea și îmbunătățirea procesului tehnologic aferent liniei respective.**

De asemenea, vă rugăm să adăugați și Glosarul de termeni, care, în Ghidul publicat nu se regăsește.

Răspuns:

O investiție de modernizare are în vedere doar ameliorarea condițiilor de producție cu sau fără modificarea volumului produs. De aici, rezultatul este de a obține o economie la costurile de producție și îmbunătățirea rentabilității activelor întreprinderii.

Investitiile de modernizare prezintă o serie de avantaje, cum ar fi: pornesc de la o bază tehnico-materială existentă, durata realizării investiției este mică; crește gradul de fiabilitate și rentabilitate, concomitent cu prelungirea duratei de viață a

utilajului; efortul investițional este orientat spre echipamentul de producție și mai puțin spre alte investiții conexe; scăderea costurilor de exploatare și/sau creșterea productivității întreprinderii.

41. Întrebare:

În cazul neeligibilității costului aferent halei de producție, vă rugăm să specificați următoarele:

- dacă este necesară includerea halei în proiect (bugetare cost hală și încadrare pe costuri neeligibile, descriere elemente de SF, piese desenate, deviz general și pe obiecte, altele);
- dacă este permisă demararea lucrărilor halei de producție înainte de semnarea contractului de finanțare, având în vedere că acestea sunt neeligibile;
- care sunt documentele solicitate la semnarea contractului de finanțare și care este data limită la care hala de producție trebuie finalizată.

Răspuns:

Includerea în bugetul proiectului în categoria cheltuielilor neeligibile a costurilor aferente halei de producție este particularizată în funcție de specificul și obiectivele fiecărui proiect.

Demararea lucrărilor pentru hala de producție finanțată din cheltuielile neeligibile ale proiectului este permisă înainte de semnarea contractului de finanțare. Perioada limită pentru finalizarea halei de producție este determinată de calendarul de derulare al activităților proiectului astfel încât acesta să poată fi implementat și finalizat cu succes.

42. Întrebare:

În Ghidul Solicitantului la punctul II.2.3 Durata de implementare a proiectului se menționează că aceasta trebuie să se încadreze până la data de 31.12.2015 (data ultimei plăți efectuate de beneficiar).

Având în vedere cele menționate anterior vă supunem atenției faptul că în situația proiectelor care includ realizarea unor lucrări de construcții durata de implementare nu se poate încadra în prevederile Ghidului.

Vă rugăm să indicați care sunt consecințele în situația în care pentru o aplicație de finanțare procesul de evaluare, selecție și contractare se desfășoară pe durata a 6 luni și termenul de implementare este redus considerabil. Totodată, facem precizarea că pentru proiectele de investiții care includ lucrări de construcții termenele de emiterie a avizelor și autorizațiilor afectează implementarea acestor proiecte datorită termenelor legale de emiterie a acestor documente.

Răspuns:

Termenul limită de 31.12.2015 (data ultimei plăți efectuate de beneficiar) de implementare a proiectelor aferente acestui apel este impus de cadrul legal în baza căruia a fost demarată lansarea acestui apel și nu poate fi modificat. Solicitanții trebuie să se asigure că proiectele propuse în cadrul acestui apel se încadrează în prevederile ce vor fi stipulate în varianta finală a ghidului, inclusiv în această limită.

43. Întrebare:

În Ghidul Solicitantului la punctul III.1. Instrucțiuni de completare și depunere a Cererii de finanțare sunt prezentate următoarele informații:

„... De asemenea, Solicitantul trebuie să aibă în vedere indicatorii în baza cărora se va face monitorizarea proiectului (indicatori care vor trebui menționați și cuantificați în mod obligatoriu în Cererea de finanțare și în documentele anexe – unde este cazul):

- Creșterea exportului către state non/UE sau a schimburilor intracomunitare ...”

Solicitare:

Care este relevanța impunerii creșterii exportului pentru IMM-urile care aplică în cadrul prezentei scheme de ajutor de stat având în vedere dimensiunea și condițiile pe care acestea le întrunesc conform Legii nr. 346/2004, cu modificările și completările ulterioare. Suplimentar, în cadrul Grilei de Evaluare Tehnică și Financiară, criteriul I.2 Impactul economic al implementării proiectului se punctează creșterea exportului și poate exista situația ca solicitantii să fie depunctați din acest considerent, fără a atinge maximul de punctaj.

Răspuns:

Contribuie la creșterea cifrei de afaceri și a numărului de locuri de muncă.

44. Întrebare:

În **Ghidul Solicitantului** la punctul VI.2 Prefinanțarea proiectelor există următoarea mențiune:

„... d) Recuperarea prefinanțării

Conform Normelor de aplicare a O.U.G. nr. 64/2009, suma acordată unui beneficiar sub forma prefinanțării se recuperează progresiv, prin aplicarea unui procent din valoarea fiecărei cereri de rambursare întocmite de beneficiari, stabilit prin contract după cum urmează:

Prefinanțarea se recuperează progresiv prin aplicarea unui procent din valoarea fiecărei Cereri de rambursare intermediare, în funcție de valoarea totală a acestora, până la recuperarea sa integrală; ...”

Solicitare:

Vă rugăm să menționați care este modalitatea de recuperare a prefinanțării având în vedere faptul că pot exista situații în care, la finalul implementării proiectului, ultima Cerere de Plată/Cerere de Rambursare a Plății/Cerere de Rambursare să prezinte o sumă care nu acoperă valoarea rămasă de recuperat din prefinanțare și solicitantul/beneficiarul este nevoit să restituie o valoare care depășește cuantumul din aceste cereri.

Răspuns:

În cazul în care solicitantul a obținut prefinanțare, valoarea acesteia se poate recupera astfel:

- Beneficiarul este obligat să prevadă minim 2 cereri de rambursare;
- La ultima CR, trebuie să fie deja recuperată de către finanțator, integral, valoarea prefinanțării;
- Prefinanțarea se recuperează progresiv la fiecare CP/CR cu condiția ca până la sau în cadrul penultimei cereri de rambursare, valoarea prefinanțării să fie recuperată integral.

45. Întrebare:

Beneficiar de finanțare POR 4.3, microîntreprindere la momentul accesării, anul 2010 și întreprindere mică în prezent. După finalizarea implementării proiectului POR 4.3 poate accesa programul sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi, având în vedere că finanțarea primită prin POR 4.3 este ajutor de minimis ? În acest caz ajutorul de minimis primit prin POR 4.3 se cumulează cu ajutorul de stat ce va fi solicitat printr-o cerere pe acest program sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi ?

Răspuns:

Conform prevederilor cuprinse în *REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, Articolul 8, alin.5), ajutoarele de stat ce vor fi acordate prin schema aferentă acestui apel nu se cumulează cu niciun tip de ajutoare de minimis în raport cu aceleași costuri eligibile.*

46. Întrebare:

Locația unde se va implementa proiectul trebuie să fie punct de lucru declarat la Registrul Comerțului, având în vedere că prin proiect societatea dorește să construiască o hală de producție soluție de spălat parbriz pe care o va utiliza cu utilaje și echipamente tehnologice, pe un teren proprietate proprie?

Răspuns:

Locația unde se va implementa proiectul, trebuie să fie declarată ca punct de lucru la Registrul Comerțului.

47. Întrebare:

Terenul pe care se dorește să se realizeze investiția poate fi pus ca aport în natură la cofinanțare ?

Răspuns:

Nu se admite aportul în natură ca și cofinanțare. Fiecare proiect presupune un buget care trebuie executat în bani, nu în natură – atât din ajutor financiar nerambursabil, cât și din cofinanțare privată: autofinanțare și împrumuturi.

48. Întrebare:

În ghid la activități eligibile, la "diversificarea producției, prin realizarea de noi produse prin achiziție de utilaje și echipamente" se poate face diversificarea în așa fel, încât se finanțează o nouă activitate conform CAEN rev.2. Se înregistrează înaintea depunerii cererii un nou cod CAEN și după realizarea proiectului se va începe această activitate?

Răspuns:

Da

49. Întrebare:

Prin proiect se pot achiziționa și hale industriale care au fost construite mai demult și înainte de achiziționare era deja o fabrică? În acest caz trebuie făcută o evaluare ANEVAR?

Răspuns:

Varianta finală a ghidului nu prevede achiziția sau construcția de clădiri în cadrul cheltuielilor eligibile.

50. Întrebare:

O societate, care se află în procesul de monitorizare pentru un proiect corespunzător unui anumit cod CAEN(1812), mai poate solicita finanțare pe alt cod CAEN (1721)?

Răspuns:

Da.

51. Întrebare:

Atât în cadrul Ghidului publicat spre consultare, cât și în cadrul opisului documentelor și a grilei de verificare, este solicitat bilanțul aferent ultimului exercițiu financiar. În schimb, în cadrul Cererii de finanțare, sunt solicitate date aferente atât ultimului bilanț (2013), cât și a celor aferente exercițiilor financiare din 2012 și 2011.

Având în vedere că în Ghidul publicat spre consultare nu sunt făcute specificații cu privire la vechimea activității solicitanților, așa avea următoarea întrebare:

Care este vechimea/perioada minimă a începerii activității de la care un solicitant este eligibil spre finanțare în cadrul acestei scheme? Este suficient exercitiul financiar aferent anului 2013, cu profit net/din exploatare? Și dacă da, este necesară activitate aferentă întregului an financiar?

Răspuns:

Da, este suficient bilanțul aferent ultimului exercițiu financiar, respectiv 2013, cu profit.

52. Întrebare:

O întreprindere poate depune un proiect spre finanțare pe un cod CAEN autorizat, dar pe care nu a desfășurat activitate până în momentul de față?

Răspuns:

Conform prevederilor ghidului ca un proiect să fie finanțat pe un anumit cod CAEN trebuie ca respectivul cod CAEN să fie înregistrat ca obiect de activitate (conform CAEN rev. 2) și să fie unul din codurile eligibile, menționate la punctul II.2.5.

53. Solicitare:

Propunem ca cheltuielile făcute după primirea scrisorii de eligibilitate să fie considerate eligibile, atâta timp cât acestea sunt făcute ținând cont de regulile apelului. Pentru IMM-uri sunt eligibile în continuare cheltuielile preliminare de elaborare a documentației proiectului efectuate înainte de primirea scrisorii de eligibilitate ?

Răspuns:

Conform prevederilor din ghid notificarea solicitanților privind rezultatul evaluării proiectelor se va face o singură dată după finalizarea întregului proces de evaluare (verificarea conformității administrative, a eligibilității și a evaluării tehnice și financiare). Eligibilitatea cheltuielilor este dată de semnarea contractului de finanțare.

54. Solicitare:

Deoarece procedura de achiziție are o durată minimă de circa o lună propunem să se permită demararea procedurilor de achiziție din momentul depunerii cererii de finanțare, iar solicitantul să aibă dreptul să includă o clauză suspensivă în

documentația de atribuire prin care să condiționeze semnarea contractului de semnarea contractului de finanțare cu AM POS CCE sau de primirea scrisorii de îndeplinire a criteriilor de eligibilitate și a evaluării tehnico-economice.

Răspuns:

Conform Regulamentului 651 /2014 demararea lucrărilor înseamnă fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul.

55. Solicitare:

Echipamentele cu o valoare ridicată sunt construite la comandă și nu există pe stoc, ele fiind livrate în perioade relativ lungi. Pe de altă parte echipamentele construite la comandă cu valoare ridicată au cel mai mare impact asupra competitivității societăților (avantajul competitiv este greu de copiat). Pentru a se evita ca prin proiectele aprobate să se achiziționeze echipamente de serie care au un impact minim asupra competitivității societății și asupra creșterii profitului propunem ca perioada de terminare a proiectului să nu fi punctată. Pentru că dacă un proiect se termină în mai puțin de 6 luni nu înseamnă că adaugă mai multă valoare economică decât unul terminat în 10 luni.

Răspuns:

Observația va fi analizată.

56. Solicitare:

În schimb **maturitatea proiectului să se evalueze prin termenul de pornire a proiectului** (după depunerea cererii de finanțare, după primirea scrisorii de aprobare a eligibilității și de evaluare tehnico-economică, după semnarea contractului) și nu termenul de finalizare. Astfel propunem ca pentru criteriul III.2 să se acorde punctajul maxim dacă implementarea proiectului începe după depunerea cererii de finanțare prin lansarea procedurilor de achiziție (având în vedere și punctul anterior de permitere a demarării procedurilor de achiziție înainte de semnarea contractului de finanțare), un punctaj intermediar dacă se demarează proiectul după primirea scrisorii de aprobare a eligibilității și de evaluare tehnico-economică și punctajul minim dacă demarează numai după semnarea contractului de finanțare.

Răspuns:

Observația va fi analizată.

57. Solicitare:

Propunerile care depășesc pragul de 80 puncte sunt admise spre finanțare pe măsură ce se evaluează, înainte de publicarea listei finale, în cadrul propunerii de ghid. Pentru a nu se încălca principiul egalității de șanse toate proiectele care depășesc ar trebui să fie finanțate. Această prevedere poate genera o depășire a bugetului alocat sau o încălcare a principiului egalității de șanse și de folosire eficientă a banilor publici (dacă unul sau mai multe proiecte care au depășit acel prag nu ar fi finanțate ca urmare a depășirii bugetului). Propunem ca să se elimine această prevedere și semnarea contractului de finanțare să fie posibilă numai după publicarea listei finale, iar cheltuielile să fie eligibile după primirea

scrisorii de îndeplinire a criteriilor de eligibilitate și a evaluării tehnico-economice permițând astfel încadrarea în perioada de implementare scurtă.

Răspuns:

În cazul în care bugetul alocat apelului este insuficient pentru finanțarea tuturor proiectelor care obțin în urma procesului de evaluare punctaje de peste 80 de puncte, AM POS CCE va căuta să identifice surse pentru a putea fi finanțate toate proiectele aflate în această situație. În acest moment punctajul de 80 este unul orientativ, punctajul minim cu care se va intra direct la contractare va fi comunicat în varianta finală a ghidului.

58. Solicitare:

Finanțarea nerambursabilă pe proiect (4,5 milioane Euro) este relativ mare față de bugetul acordat și de intervalul de timp pentru implementare. Deoarece durata proiectului este de 12 luni și nu permite o investiție în echipamente cu durate de livrare mari care în mod obișnuit sunt mai costisitoare, propunem ca valoarea maximă a finanțării nerambursabile să fie de 10 milioane lei pentru întreprinderi mari și de 5 milioane lei pentru IMM.

Răspuns:

Valorile pentru finanțarea nerambursabilă a proiectelor de investiții menționate în ghid sunt valori maxime. Solicitantul este cel care va propune valoarea finanțării nerambursabile pe care o solicită, funcție de tipologia proiectului și justificarea bugetului.

59. Solicitare:

În evaluarea tehnico-economică pentru evaluarea criteriului I.3. Crearea de locuri de muncă se prevede un număr de locuri de muncă nou create care nu depinde de mărimea întreprinderii. Numărul de locuri de muncă create pentru investiție este un factor major de dezvoltare regională. *Numărul propus pentru punctarea locurilor de muncă nou create este adecvat pentru întreprinderile mici însă este relativ mic pentru întreprinderile mijlocii și insignifiant pentru întreprinderile mari.* Propunem ca să se utilizeze un procent din numărul de locuri de muncă existente pentru evaluarea acestui criteriu. Astfel, în loc de 5 locuri de muncă se poate înlocui cu 10% sau 15% din locurile de muncă existente în ultimul exercițiu fiscal. Dacă nu se dorește folosirea unui procent se poate folosi o scară mai extinsă de locuri de muncă nou create

- a. 1-10 locuri noi de munca -> 1 pct
- b. 11-20 locuri noi de munca -> 2 pct
- c. 21-30 locuri noi de munca -> 3 pct
- d. 31-40 locuri noi de munca -> 4 pct
- e. peste 40 locuri noi de munca -> 5 pct

Răspuns:

Observația va fi analizată.

60. Întrebare:

Activitatea pentru care se solicită finanțarea poate fi secundară? (se poate aplica pe cod CAEN secundar înregistrat la locația de implementare a proiectului)?

Răspuns:

Da, cu condiția ca acest cod CAEN să fie înregistrat ca obiect de activitate în certificatul constatator.

61. Întrebare:

Firmele nou înființate pot aplica?

Răspuns:

Solicitanții eligibili pentru această operațiune sunt întreprinderile mici, mijlocii și mari, înregistrați legal în România în temeiul Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale (republicată, cu modificările și completările ulterioare) și care își desfășoară activitatea în România și care înregistrează profit (conform bilanț sau bilanț consolidat) în ultimul exercițiu financiar înainte de data depunerii Cererii de finanțare.

62. Întrebare:

Condiția privind obligativitatea "înregistrării profitului din exploatare sau net în ultimul exercițiu financiar înainte de data depunerii cererii de finanțare" (pag. 7 Ghidul Solicitantului). Îmi puteți indica vă rog, dacă această condiție se va menține și în forma finală a ghidului solicitantului?

Răspuns:

Se va menține cerința de profit pozitiv.

63. Întrebare:

Doresc să vă solicit sprijinul referitor la posibilitatea accesării de finanțare prin intermediul Axei Prioritare 1 „Un sistem de producție inovativ și ecoeficient”, domeniul major de intervenție D1.1 „Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM” Operațiunea „Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile” pentru întreprinderi pentru o societate care are ca obiect de activitate croitorie textile în sistem lohn și care dorește achiziția de utilaje și echipamente pentru extinderea liniei de producție.

Este posibil ca o societate care efectuează textile la comandă spre a fi exportate, să beneficieze de sprijin financiar prin intermediul acestei axe prioritare ?

Răspuns:

Da.

64. Întrebare:

Pot investi ca întreprindere mică într-o fabrică de asfalt prin *Axa prioritară 1 - Un sistem de producție inovativ și ecoeficient?*

Răspuns:

Da, dacă sunt îndeplinite criteriile de eligibilitate prevăzute în ghid.

65. Întrebare:

Vă solicităm alocarea unui punctaj mai mare pentru proiectele ce presupun reciclarea deșeurilor și/sau obținerea de energie din surse regenerabile - exemplu: brichetarea deșeurilor lemnoase sau a resturilor vegetale - având în vedere că prin aceste măsuri contribuim direct la atingerea obiectivelor de protecție a mediului și combaterea schimbărilor climatice asumate de România și Uniunea Europeană.

Răspuns:

Nu poate fi favorizată finanțarea unor coduri CAEN, cu excepția criteriilor de evaluare.

66. Solicitare:

Cel mai important aspect, remarcăm că grila de evaluare alocă un punctaj foarte ridicat unor criterii de evaluare ce nu pot fi apreciate și cuantificate numeric, cantitativ și, prin urmare, deschid larg ușa unor evaluări abuzive ce pot favoriza unele proiecte în detrimentul altora în funcție de interesele evaluatorilor.

Termeni precum "*obiective clare, coerente*", "*obiective corelate*", "*costurile estimate sunt în concordanță cu activitățile și rezultatele*", "*eșalonarea în timp este realistă*", "*se vor aprecia riscurile și se va evalua modul în care acestea sunt identificate de către solicitant precum și modul în care sunt combătute cu soluții fezabile*", "*soluția tehnică propusă prin proiect răspunde în totalitate scopului*", "*analiza pieței demonstrează existența cererii*" sunt exprimări consacrate prin care evaluatorii pot puncta sau depuncta un proiect după bunul plac intrucât nu există posibilitatea realizării unei evaluări cuantificabile numeric iar punctarea poate fi abuzivă și greu de contestat.

Următoarele criterii de evaluare sunt imposibil de cuantificat cu precizie, întrucât aprecierea valorii acestora este lăsată la bunăvoința evaluatorului și deschid larg posibilitatea unor evaluări favorabile / defavorabile în funcție de preferințele (interesele) evaluatorului:

II.1 Corelarea între obiective și rezultate (obiectivele proiectului sunt corelate cu rezultatele, indicatorii proiectului și cu obiectivele programului)	1 - 3	Obiectivele proiectului sunt clare și fezabile în perioada și cu resursele alocate, obiectivele sunt corelate cu rezultatele și indicatorii asumați, obiectivele proiectului corespund cu obiectivele programului
---	----------	---

II.2 Calitatea propunerii tehnico-financiare (claritatea, coerența, realismul proiectului în raport cu activitățile, graficul de implementare și bugetul proiectului)	1 - 3	Datele sunt clare, coerente, realiste și bine justificate; costurile estimate sunt în concordanță cu activitățile și rezultatele, eșalonarea în timp este realista și în concordanța cu activitățile și rezultatele
II.3 Metodologia de implementare a proiectului. Analiza riscurilor	1 - 3	Se va evalua metodologia de implementare, se vor aprecia riscurile implicate de proiect și se va evalua modul în care acestea sunt identificate de către solicitant precum și modul în care sunt combătute cu soluții fezabile. Se va analiza dacă solicitantul a identificat corect modalitățile prin care se va implementa fiecare activitate/sub-activitate și resursele necesare (resurse umane și de timp).
II.4 Soluția tehnică	1 - 10	a. Soluția tehnică propusă prin proiect răspunde în totalitate scopului/obiectivelor acestuia b. Soluția tehnică propusă prin proiect răspunde parțial scopului/obiectivelor acestuia c. Soluția tehnică propusă prin proiect nu exprimă clar scopul/obiectivele acestuia
II.5 Conjunctura pieței și elemente de marketing	1 - 6	a. Analiza pieței demonstrează existența unei piețe/cereri potențiale pentru produsele/serviciile oferite de de proiect sau de avantajul competitiv al acestuia. Analiza concurenței identifică principalii competitori, punctele lor tari și slabe, avantajul competitiv (în termeni tehnici, de marketing, operaționali, organizaționali). Planul de marketing identifică instrumente adecvate și eficiente b. Analiza pieței demonstrează existența unei piețe/cereri potențiale pentru produsele/serviciile oferite de de proiect sau de avantajul competitiv al acestuia. Analiza concurenței identifică principalii competitorii însă analiza punctele lor tari și slabe, avantajul competitiv (în termeni tehnici, de marketing, operaționali, organizaționali) sunt analizate sumar. Planul de marketing identifică instrumente adecvate însă cu eficiență redusă; c. Analiza pieței nu demonstrează existența unei piețe/cereri pentru produsele/serviciile oferite de proiect sau de avantajul competitiv . Planul de marketing nu identifică instrumente adecvate

Atragem atenția asupra faptului că exprimările utilizate în cazul acestor criterii de evaluare sunt vagi, interpretabile și, mai ales, necuantificabile numeric și lasă un loc foarte larg pentru aprecieri subiective astfel încât unele proiecte să poată fi avansate în detrimentul altora.

Vă solicităm să găsiți o modalitate de punctare ce nu poate fi viciată, așa cum este în cazul celorlalte criterii de punctaj pentru ca procesul de evaluare să fie unul corect și care să nu lase loc abuzurilor.

Răspuns:

Observația va fi analizată.

67. Întrebare:

La pagina 10 din Ghidul Solicitantului se face referire la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească infrastructura pe care se face investiția, și anume: „*Concesiunea/inchirierea/comodatul trebuie să acopere o perioadă de minimum 4/6 ani de la data semnării contractului sau contractul să conțină o prevedere expresă de reînnoire automată*”.

ÎNTREBARE: Perioada minimă pentru IMM-uri este de 4 ani, iar pentru întreprinderile mari de 6 ani ?

Răspuns:

Acestea sunt perioadele minime.

68. Întrebare:

La pagina 10 din Ghidul Solicitantului se face referire la durata de implementare a proiectului care nu trebuie să depășească 31.12.2015, iar la secțiunea **2.5 Durata proiectului** (pagina 7) din Cererea de Finanțare se menționează că, durata implementării trebuie să fie de „maxim 11 luni”.

ÎNTREBARE: De exemplu un contract de finanțare se semnează la sfârșitul lunii decembrie 2014, iar până pe 31.12.2015, rămân 12 luni. Beneficiarul de care precizare va ține cont la momentul completării secțiunii **2.5 Durata Proiectului** din Cererea de Finanțare ?

De cele 12 luni rămase de la semnarea contractului de finanțare până pe 31.12.2015, sau de „maxim 11 luni” de la semnarea contractului de finanțare ? Clarificați acest aspect pentru a nu se crea confuzii !

Răspuns:

Se va ține cont de observație.

69. Solicitare:

La capitolul II, subcapitolul 2.6. Cheltuieli eligibile (pag. 14) în loc de „*în cadrul acestei operațiuni sunt eligibile următoarele cheltuieli: cheltuieli pentru asigurarea serviciilor de consultanță, numai pentru întreprinderi mici și mijlocii*”, propunem: „*în cadrul acestei operațiuni sunt eligibile următoarele cheltuieli: cheltuieli pentru asigurarea serviciilor de consultanță atât pentru întreprinderi mici și mijlocii, cât și pentru întreprinderile mari*”.

Răspuns:

Cheltuielile de consultanță nu sunt eligibile pentru întreprinderile mari conform Reg. de ajutor nr. 651/2014.

70. Solicitare:

Notă (pag. 15) în loc de „*cheltuielile cu Auditul, informare și publicitate sunt neeligibile, activitățile fiind obligatorii în cadrul proiectului*”, propunem: „*cheltuielile cu auditul să fie considerate cheltuieli eligibile, desfășurarea activității de audit fiind obligatorie pentru verificarea și certificarea faptului că activitățile și decontările din cadrul proiectului au fost realizate respectând principiile eficienței, eficacității, oportunității, necesității și corectitudinii.*”

Răspuns:

Cheltuielile cu auditul sunt obligatorii, dar nu sunt eligibile conform Ordonanței nr. 184/2008.

71. Solicitare:

Conform ghidului solicitantului: "*Pentru ca proiectele să fie eligibile, infrastructura pe care se face investiția trebuie să îndeplinească la data semnării contractului de finanțare următoarele condiții cumulativ: nu fac obiectul niciunui litigiu/revendicare potrivit unor legi speciale sau dreptului comun...*".

În situația în care această cerință rămâne în ghid, vă rugăm introduceți mecanisme de verificare (atât în declarația de eligibilitate, cât și în cadrul documentelor verificate la contractare). În caz contrar, vă rugăm să o eliminați.

Răspuns:

Se vor face verificări în faza de contractare.

72. Întrebare:

Anexa nr. 3 - Clasificare sectoare industriale. Domeniul de activitate aferent clasei 15, respectiv 1520 (fabricarea încălțămintei) nu apare în Anexa nr.3. Dar, există în ghid mențiunea: "*Alte poziții care sunt eligibile pentru acest apel de proiecte și nu sunt menționate în prezentul tabel sunt considerate sectoare cu valoare adăugată scăzută (de exemplu secțiunea F - construcții)*".

În acest sens, codul CAEN 1520 este eligibil dar încadrat în sectorul cu valoare adăugată scăzută?

Răspuns:

Da.

73. Solicitare:

Pentru dezvoltarea activității conform codului CAEN 2511 - Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice, în Anexa nr.3 se face referire cum că, pe acest cod CAEN, cheltuielile sunt parțial eligibile. În Ordinul nr.1943/2008 nu se specifică acest lucru. Vă rugăm clarificați acest aspect.

Răspuns:

Conform ghidului solicitantului proiectul trebuie să conțină activități eligibile încadrate (conform CAEN – rev. 2).

74. Întrebare:

În ceea ce privește capitolul II.1 - Criteriile de eligibilitate pentru solicitanți - eligibilitatea solicitantului, se menționează faptul că: *Solicitanții eligibili pentru această operațiune sunt întreprinderile mici, mijlocii și mari, înregistrați legal în*

România în temeiul Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale (republicată, cu modificările și completările ulterioare) și care își desfășoară activitatea în România.

Întrebarea este: Solicitanții eligibili sunt inclusiv întreprinderile cu capital integral de stat?

Răspuns:

Toți solicitanții înregistrați legal în România în temeiul Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale (republicată, cu modificările și completările ulterioare) care își desfășoară activitatea în România și se încadrează în categoria întreprinderilor mici, mijlocii și mari sunt eligibili.

75. Întrebare:

Codul CAEN pe care se accesează este obligatoriu să fie autorizat sau doar trebuie să existe în actul constitutiv al societății?

Răspuns:

Codul CAEN trebuie să existe în actul constitutiv al societății, urmând a se autoriza ulterior.

76. Întrebare:

Consultanța pentru elaborarea planului de afaceri este eligibilă în cadrul proiectelor depuse de IMM-uri dacă este contractată înaintea semnării contractului de finanțare?

Răspuns:

Da.

77. Întrebare:

În formularul Cererii de finanțare la capitolul 2.7 Indicatori este prevăzut ca și indicator obligatoriu creșterea exportului, fără nici o altă mențiune. Este obligatorie menționarea unui procent de creștere a acestui indicator pentru toate firmele, chiar dacă acestea nu realizează export?

Răspuns:

Nu.

78. Întrebare:

Există o limită minimă pentru finanțarea nerambursabilă solicitată?

Răspuns:

Nu.

79. Întrebare:

O firmă cu sediul într-o anumită regiune de dezvoltare/județ/localitate poate să solicite finanțare nerambursabilă în cadrul programului pentru o investiție prevăzută într-o altă regiune de dezvoltare/județ/localitate?

Răspuns:

Da, intensitatea finanțării nerambursabile se va acorda conform regiunii în care se va implementa proiectul.

80. Întrebare:

În cazul în care proiectul propus spre finanțare prevede și construirea unei hale industriale, achiziția echipamentelor și instalațiilor, precum compresoare, centrale termice, necesare și în cadrul fluxului de producție, reprezintă cheltuieli eligibile în cadrul programului? De exemplu: centrale termice pe combustibil solid folosit și pentru asigurarea funcționării unui sistem multifuncțional de uscare, achiziționat tot în cadrul proiectului?

Răspuns:

În cadrul acestui apel sunt eligibile doar achiziția de echipamente și instalații aferente funcționării utilajelor, necesare în cadrul fluxului de producție. Construirea halelor industriale și instalațiile aferente acestora nu sunt eligibile.

81. Întrebare:

Pentru apelul anunțat pentru operațiunea 111, TVA-ul va fi considerat eligibil și pentru beneficiarii plătitori de TVA?

Răspuns:

TVA-ul nu este eligibil pentru beneficiarii plătitori de TVA.

82. Întrebare:

La pag. 11 se specifică următoarele : "Activitățile proiectului pentru care se solicită finanțare (așa cum sunt definite în prezentul capitol) corespunzătoare unui anumit cod CAEN – rev. 2 nu au mai fost finanțate în ultimii 3 ani sau nu sunt finanțate în prezent, parțial sau în totalitate, din fonduri nerambursabile comunitare sau din alte surse publice". Societatea noastră (IMM) are în implementare până la 31 octombrie 2014 un proiect pe POS CCE DMI 1.1. pentru o activitate pe codul CAEN 2550 - Fabricarea produselor metalice obținute prin deformare plastică; metalurgia pulberilor (achiziție utilaj pentru fabricat profile metalice pentru tavane false din rigips, utilaj pentru cutat și tăiat la dimensiune foi de tablă, 2 motostivuitoare).

Tot în acest moment, tot pe codul CAEN 2550 avem în derulare un proiect de minimis prin care achiziționăm 3 matrițe pentru niște utilaje cu care vom fabrica 2 noi produse: capace de jgheab, brățară pentru prinderea burlanului și pană pentru brățara prindere burlan, produse care intră în componența sistemului de drenaj a apelor pluviale de pe acoperișuri.

Întrebare: putem depune o cerere de finanțare în cadrul acestui apel pentru a achiziționa utilaje (presă hidraulică, motostivuitoare, etc) pentru a fabrica alte elemente ale sistemului de drenaj (coturi, terminații de jgheab, etc) pe care firma nu le produce în acest moment, dar care se încadrează tot pe codul CAEN 2550?

Răspuns:

Alte utilaje da, precum presa hidraulică, dar motostivuitoare nu, deoarece sunt finanțate 2 pe un alt proiect.

83. Întrebare:

În prezent firma noastră produce și comercializează produse doar pentru piața internă. Pentru a fi eligibil proiectul este obligatoriu ca în urma implementării acestuia să se înceapă și activitatea de export, sau putem rămâne axați doar pe piața internă?

Răspuns:

Nu este obligatorie începerea activității de export, proiectul este eligibil și dacă societatea nu are export.

84. Întrebare:

Una dintre cerințe este: *Activitatea principală a proiectului trebuie să o constituie achiziția de echipamente/utilaje.*

Vă rugăm precizați criteriile obiective pentru respectarea acestei cerințe, în situația în care costurile cu construcțiile sunt eligibile.

Răspuns:

În cazul prezentului ghid, nu sunt eligibile cheltuielile cu construcțiile și terenurile.

85. Întrebare:

Conform avizului Consiliului Concurenței, nr. 8767 din 30.07.2014, cheltuielile cu achiziția – cu excepția leasing-ului financiar – de mijloace de transport tehnologice care sunt strict necesare pentru și legate de ciclul de producție, nu sunt limitate la un anumit sector. Întrucât mijloacele de transport tehnologice sunt necesare în toate sectoarele productive, propunem eliminarea limitării la o singură clasă CAEN.

Vă rugăm să clarificați dacă se aplică limita de 10% pentru cheltuielile pentru asigurarea serviciilor de consultanță – în cazul întreprinderilor mici și mijlocii

Întrucât schema de ajutor va fi aprobată prin Ordin al Ministrului Fondurilor Europene, condiționarea respectării și a cerințelor Ordinului Ministrului Economiei și Finanțelor nr. 184/21.01.2008, cu modificările și completările ulterioare, nu este necesară. Propunem eliminarea paragrafului respectiv.

Răspuns:

În accepțiunea Ghidului, „mijloacele de transport tehnologic” sunt cele înmatriculabile și ele sunt eligibile în condițiile specificate în Ghid pentru codul CAEN B.

Echipamentele de manipulare a unor produse semifinite în cadrul procesului tehnologic, între diferitele operațiuni de prelucrare (cu excepția transportului de materie primă și a depozitării produsului finit) sunt eligibile în măsura în care sunt clar justificate din punct de vedere al fluxului de fabricație.

Exemple din această categorie: poduri rulante, benzi transportoare.

În cazul IMM-urilor valoarea maximă eligibilă a cheltuielilor cu consultanța nu va depăși 10% din totalul cheltuielilor eligibile ale proiectului.

86. Solicitare:

Conform ghidului solicitantului *Nu se finanțează acele proiecte a căror implementare a fost deja demarată de beneficiar înainte de semnarea contractului de finanțare. Sunt finanțabile activitățile derulate conform NOTEI de la CAPITOLUL II.2.4.*

Vă rugăm eliminați referirea la Nota de la Capitolul II.2.4

Conform prevederilor din *REGULAMENTUL (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, Preambul, alin (25), și Art.*

2., alin 23, „demararea lucrărilor” înseamnă fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor și realizarea studiilor de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor. În cazul preluărilor de întreprinderi, „demararea lucrărilor” corespunde datei dobândirii activelor direct legate de unitatea preluată;

În acest context propunem următoarea reformulare:

- în cazul în care construcțiile sunt eligibile: Nu se finanțează acele proiecte care au demarat lucrările, prin demararea lucrărilor înțelegându-se demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul.
- în cazul în care construcțiile nu sunt eligibile: nu se finanțează acele proiecte care au demarat lucrările, prin demararea lucrărilor înțelegându-se primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente.

Răspuns:

Finanțarea nerambursabilă pentru investiții în cadrul acestei operațiuni se acordă numai pentru proiectele începute după ce beneficiarul a semnat contractul de finanțare, excepție făcând cheltuielile cu elaborarea planului de afaceri.

87. Solicitare:

Conform 64/2009, art 13, alin 4: *Beneficiarii proiectelor finanțate din Fondul european de dezvoltare regională/Fondul social european/Fondul de coeziune care au încheiat contracte de finanțare cu ordonatorii principali de credite cu rol de Autoritate de management, potrivit prevederilor prezentului articol, și care nu finalizează proiectul în perioada de eligibilitate a cheltuielilor vor suporta din bugetul propriu sumele necesare finalizării proiectelor după aceasta perioadă.*

În acest context, propunem introducerea următoarei prevederi: *Beneficiarii care au încheiat contracte de finanțare și nu finalizează proiectul în perioada de eligibilitate a cheltuielilor (31 decembrie 2015) vor suporta din bugetul propriu sumele necesare finalizării proiectelor după această perioadă, având obligația finalizării proiectului și atingerea indicatorilor asumați.*

Răspuns:

Prezentul Ghid nu face obiectul modificării OUG 64/2009.

88. Solicitare:

Referitor la instrucțiunile de completare și depunere a Cererii de finanțare, în cazul indicatorilor legați de numărul de locuri de muncă se pot folosi ca date de referință cele de la data depunerii Cererii de finanțare.

În cazul multor companii din sectorul productiv activitatea este ciclică, înregistrând pe parcursul unui an vârfuri de activitate, perioade în care capacitatea de producție instalată este utilizată la potențialul său maxim, 24 din 24, și perioade în care producția este realizată într-unul sau două schimburi de muncă. În aceste situații numărul de angajați pe parcursul

unui an suferă modificări importante, relevant pentru întreprindere fiind numărul mediu scriptic anual de angajați și nu numărul de la o anumită dată.

Această prevedere lasă posibilitatea aplicanților să-și diminueze artificial nr. angajaților în luna octombrie 2014 (prin mutarea pe o altă firmă) și reangajarea acestora în perioada de implementare sau monitorizare a proiectului, obținând astfel un punctaj superior și atingerea indicatorilor în mod incorect.

În vederea evaluării transparente a acestui criteriu, pe grila de evaluare, ținând cont de precizările de mai sus, vă propunem să luați în calcul nr. mediu scriptic de angajați aferent exercițiului financiar anterior anului depunerii cererii de finanțare.

Răspuns:

În cazul indicatorului legat de numărul de locuri de muncă se vor folosi ca date de referință cele de la data depunerii Cererii de finanțare (dacă acesta este mai mic) doar cu documente justificative (extras Revisal și dovada restrângerii activității).

89. Solicitare:

Conform prevederilor Ghidului Solicitantului: *Noile date legate de numărul de locuri de muncă la data depunerii Cererii de finanțare nu trebuie să conducă la o alta încadrare de categorie de întreprindere: mică, mijlocie sau mare față de cea din bilanț.*

Facem următoarele precizări:

- a) Încadrarea într-o anumită categorie (Întreprindere mică, mijlocie sau mare) se calculează ținând cont și de datele companiilor partenere sau legate;
- b) Încadrarea într-o anumită categorie (Întreprindere mică, mijlocie sau mare) se obține dacă, timp de 2 ani consecutivi compania depășește anumite praguri;
- c) În calculul numărului de salariați pentru încadrarea unei companii într-o anumită categorie se utilizează numărul mediu scriptic de angajați, și nu numărul la o anumită dată;
- d) Activitatea unei companii poate fi ciclică, numărul de angajați pe parcursul unui an suferind modificări importante, relevant pentru întreprindere fiind numărul mediu scriptic de angajați și nu numărul de la o anumită dată;
- e) Una dintre condițiile acordării finanțării este ca proiectul să conducă la crearea de noi locuri de muncă. Această cerință poate conduce la încadrarea companiei în altă categorie.

Ținând cont de cele mai sus prezentate propunem eliminarea prevederii mai sus menționate, întrucât se poate considera că limitează nejustificat accesul la finanțare.

Răspuns:

În calculul indicatorilor vor fi avute în vedere, ca referință, doar datele din ultimul exercițiu financiar complet din bilanțul societății înainte de depunerea Cererii de finanțare, cu excepția indicatorilor legați de numărul de locuri de muncă unde se

pot folosi ca date de referință cele de la data depunerii Cererii de finanțare. Noile date legate de numărul de locuri de muncă vor trebui justificate prin anexarea la Cererea de finanțare a documentelor ce atestă noul număr de locuri de muncă (în copie).

90. Solicitare:

Referitor la documentele ce însoțesc cererea de finanțare: *Hotărârea AGA/CA de aprobare a investiției, inclusiv nominalizarea reprezentantului legal sau a persoanei împuternicite să semneze contractul de finanțare.*

Întrucât termenul pentru consultarea ghidului este foarte scurt: 24 septembrie - 29 septembrie (4 zile), în condițiile aplicării finanțării directe a proiectelor cu un punctaj mai mare de 80 puncte, și ținând cont de timpul necesar emiterii unui document de acest tip pentru întreprinderile mari, cu acționariat străin, în vederea asigurării unei competiții directe și transparente a proiectelor, propunem solicitarea acestui document în etapa de contractare, similar altor documente și cerințe de eligibilitate.

Răspuns:

Perioada 24 septembrie-29 septembrie a fost alocată consultării ghidului solicitantului. După publicarea variantei finale a ghidului solicitantului, beneficiarul va avea la dispoziție 30 de zile pentru pregătirea documentelor necesare depunerii proiectului.